

NWO



Signalering Meer vrouwen in de wetenschap | **Interview** Jonathan Silk: Boeddhistische idealen en sociale rechtvaardigheid
| **Expliciet** Het interview vanuit het perspectief van de aanvrager

5 vragen aan

James McAllister

Wetenschapsfilosoof aan de Universiteit Leiden en sinds oktober 2009 lid van het Wetenschappelijk Advies College (WAC). Hij is tevens leider van het door NWO gefinancierde onderzoeksprogramma Philosophical Foundations of the Historiography of Science.

Wat is volgens u het belang van het Wetenschappelijk Advies College (WAC)? Het feit dat de externe referenten voor de beoordeling van subsidieaanvragen door wetenschappers worden gekozen. Ik denk dat dit de geloofwaardigheid van de procedure bij aanvragers en andere stakeholders ten goede zal komen.

Mijn favoriete boek is... William Beveridge, *State Provision for Social Need, 1942*. In de donkerste dagen van de Tweede Wereldoorlog formuleerde een commissie van overheidsambtenaren in Londen een visionair plan voor een welvarende welzijnsstaat. **Het beste advies dat ik ooit gekregen heb is...** Vertrouw je intuïtie. Dit advies wordt vaak gegeven maar blijft waardevol in het bijzonder voor wetenschappers, die te vaak intuïtie als het tegendeel van rationaliteit beschouwen.

Wat is het toppunt van wetenschap bedrijven voor u? Ontdekkingen doen. De wijsbegeerte wordt zelden met empirisch vooruitgang geassocieerd, maar filosofen, en met name wetenschapsfilosofen, ontdekken wel degelijk nieuwe feiten betreffende de werkelijkheid.

Wat baart u zorgen in de ontwikkeling van de wetenschapsfilosofie? Niets. Het is een zeer boeiend en dynamisch vak dat telkens nieuwe inzichten oplevert.

Vijf vragen aan	1
Signalering	3
Interview	6
Expliciet	8
Focus	9
Programma's	10
Open competities	11
Toekenningen	12
Etalage	14
Deadlines	16

Geestesoog is het kwartaalblad van NWO-Geesteswetenschappen. Naast achtergrondartikelen over onderzoek, onderzoekers en onderzoeksbeleid staan in Geestesoog berichten uit programma's en open competities en een overzicht van toekenningen. Nieuws over rondes en deadlines wordt ook verspreid via de elektronische nieuwsbrief G_PS.

De redactie staat open voor reacties van lezers. Reacties kunnen gestuurd worden aan geestesoog@nwo.nl.

U kunt zich kosteloos abonneren op Geestesoog door een e-mail te sturen aan geestesoog@nwo.nl.

Aan de inhoud van dit blad kunnen geen rechten worden ontleend.

Uitgave | NWO-Geesteswetenschappen
 Redactie | Veronica Rivera-Santander Groot
 Vormgeving | Sam Gobin, Leiden
 Fotografie | Harmen de Jong (p. 1, 6);
 Marcel van den Bergh / HH (p. 3)
 Druk | Groen Media Services, Leiderdorp
 ISSN 1572 1841

De Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) heeft tot taak kwaliteit en vernieuwing van de Nederlandse wetenschap te bevorderen. Zij doet dit door het financieren van excellent wetenschappelijk onderzoek via acht wetenschapsgebieden.

Het NWO-gebied Geesteswetenschappen financiert en stimuleert onderzoek op het gebied van: geschiedenis, kunstgeschiedenis, archeologie, taal, spraak en logica, literatuurwetenschap, theologie, filosofie, film-, muziek- en theaterwetenschap.

Meer vrouwen in de wetenschap

NWO voert actief beleid om een betere doorstroming van vrouwen naar hogere posities in de wetenschap te bevorderen. Het doel hiervan is een meer evenredige participatie van vrouwen maar ook zichtbare en inspirerende rolmodellen te creëren voor vrouwelijke studenten. In de nieuwe Strategienota gaat NWO verder op de uitgezette koers en de uitbreidingen van de ex-tensieclausule voor de Vernieuwingsimpuls en de doelgroep van de Aspasia-regeling moeten leiden tot meer vrouwen in de top van de Nederlandse wetenschap.

Vrouwenbeleid NWO

In Nederland wordt slechts 10 tot 20% van de leerstoelen bekleed door een vrouwelijke wetenschapper. Nederland scoort daarmee laag op de internationale ranglijsten van participatie van vrouwen in de wetenschap. Ook het aandeel vrouwen in besluitvormingsorganen in de wetenschap is laag, slechts 12,4%. En dat terwijl het aandeel vrouwelijke studenten in Nederland in 2008 50% was. Ook voor de geesteswetenschappen is het beeld somber; in 2008 was 65% van de studenten vrouw, maar het aandeel vrouwelijke hoogleraren in de geesteswetenschappen is slechts 18%.¹

¹ Zie Monitor Vrouwelijke Hoogleraren 2009, Stichting de Beauvoir.



Meer vrouwen in de wetenschap

In de nieuwe Strategienota zal NWO daarom haar bestaande diversiteitsbeleid handhaven en uitbreiden. NWO zet middelen in om meer aanvragen van vrouwen te kunnen honoreren en hun loopbaan tot UHD of hoogleraar te bevorderen. Daarnaast moedigt NWO vrouwelijke onderzoekers aan om in te dienen en besteedt zij in haar communicatie expliciet aandacht aan de wetenschappelijke prestaties van vrouwen, om hun voorbeeldfunctie te benadrukken.

Vrouwen in de Vernieuwingsimpuls

In de nieuwe Strategienota wordt de regeling *Vrouwen in de Vernieuwingsimpuls* gehandhaafd. In de brochure Vernieuwingsimpuls garandeert NWO dat de honoreringspercentages voor vrouwen even hoog zullen zijn als de indieningspercentages. Daarom is de premie *Vrouwen in de Vernieuwingsimpuls* ingesteld. Per jaar en per vorm (Vidi en Vici) zijn middelen beschikbaar om extra vrouwen te honoreren zodat de indienings- en honoreringspercentages met elkaar in de pas lopen.

Vanwege het persoons- en loopbaangebonden karakter van de Vernieuwingsimpuls hanteert NWO strikte indientermijnen per vorm. Zo geldt voor Veni dat men in kan dienen tot maximaal 3 na de promotie, voor Vidi geldt 8 jaar en voor Vici 15 jaar. Omdat deze maatregel een nadelig effect heeft voor vrouwen maar ook mannen die een deel van hun tijd besteed hebben aan zorgverlof, is bij de Vernieuwingsimpuls ook een extensieclausule opgenomen. Deze is recentelijk uitgebreid. Vrouwen kunnen nu 18 in plaats van 12 maanden per kind verlenging van de indientermijn krijgen.

Aspasia

Voor de nieuwe strategienota zet NWO in op een uitbreiding van de Aspasia-regeling. Het Aspasia-programma is gericht op een evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in de hogere wetenschappelijke rangen en heeft tot doel het bevorderen van vrouwelijke wetenschappers tot UHD of hoogleraar. Het budget is jaarlijks € 4 miljoen. Aspasia is gekoppeld aan de Vidi en Vici beurzen van de Vernieuwingsimpuls. Universiteiten die vrouwelijke Vidi- en Vici-laureaten binnen een jaar bevorderen tot respectievelijk UHD of hoogleraar ontvangen een premie.

NWO heeft bij het Ministerie van OCW een voorstel ingediend om de Aspasia-regeling uit te breiden naar alle subsidiabele vrouwelijke aanvragers Vidi en Vici i.p.v. alleen de gehonoreerde. Vrouwelijke Vidi- of Vici-gehonoreerden kunnen een bonus ontvangen van € 100.000. Aanvraagsters van wie de Vidi- of Vici-aanvraag niet gehonoreerd, maar wel als subsidiabel beoordeeld is, komen in aanmerking voor een Aspasiapremie van € 200.000. Dat is minder dan een volledige beurs, maar helpt wel excellente vrouwelijke wetenschappers te laten doorstromen naar de hoogste academische posities. Tot nu werd de Aspasiapremie door de universiteit aan de Aspasialaureaat gegeven. NWO stelt nu als voorwaarde dat de Colleges van Bestuur de helft van de premie besteden aan universitair beleid om de doorstroming van vrouwen naar de top te bevorderen.

In 2009 ontving Dr. Sabine Roeser (filosofe en UHD aan de TU Delft) een Vidi-beurs voor haar onderzoeksvoorstel naar de rol van morele emoties in politieke besluitvorming over risicovolle technologieën. Roeser is vanwege haar Vidi-onderzoek per 1 april tot UHD benoemd. De TU Delft ontvangt hiervoor van NWO een Aspasiapremie.

Roeser is positief over de Aspasia-regeling, maar vindt dat alle partijen zich moeten inspinnen om de doorstroom van vrouwen naar wetenschappelijke top-posities te bevorderen. 'Qua rolmodelwerking is het belangrijk dat vrouwen zien dat het andere vrouwen wel lukt. Hoe meer vrouwen in benoemingscommissies zitten, hoe meer vrouwen er worden benoemd. Vrouwen moeten ook hun hand in eigen boezem steken. Ik merk dat veel vrouwen andere verwachtingspatronen hebben. Ze vinden het vreemd dat ik fulltime werk en dat ik mijn werk leuk vind. Mannen hoef ik dat nooit uit te leggen. Vrouwen moeten die patronen bijstellen en thuis duidelijke afspraken maken over de taakverdeling of huishoudelijke dingen uitbesteden.'

Volgens Roeser begint de achterstand van vrouwen na de promotie. 'Dan ontstaat die kloof want dat is meestal rond de leeftijd waarop je een gezin gaat stichten. Je moet stevig in je schoenen staan om door te gaan. Mannen nemen zelf wel het initiatief om voor promotie in aanmerking te komen maar vrouwen denken meestal: 'als ik goed ben, zien ze dat vanzelf wel'. Vaak ontraden hoogleraren ook om meteen een Veni-aanvraag te doen. Terwijl je gedurende drie jaar na je promotie drie Veni-pogingen mag doen. Waarom dan niet? Je kunt inschatten hoe je onderzoek

wordt gewaardeerd en een onafhankelijk referentierapport werpt een heel andere blik op je voorstel. Ik vond dat erg nuttig.'

De Aspasia-regeling compenseert volgens Roeser dergelijke onbewuste uitsluitingsmechanismen aan universiteiten. 'Goed aan de Vernieuwingsimpuls vind ik de beoordeling door een onafhankelijke commissie, buiten het old boys' network van je universiteit om. Soms maken universiteiten een eigen voorselectie. Dat ondermijnt weer het doel van de Vernieuwingsimpuls.'

Roeser heeft zelf zoveel mogelijk haar kansen benut en spoort andere vrouwelijke wetenschappers aan dat ook te doen. Als je promotie wil maken, moet je steeds in gesprek gaan met je leidinggevende. Je moet zelf het balletje aan het rollen brengen. Zonder die Vidi-subsidie was ik niet zo snel UHD geworden. De Aspasia-regeling was een mooie bijkomstigheid en een extra troef voor de UHD-benoemingscommissie.'

Boeddhistische idealen en sociale rechtvaardigheid



Boeddhistische monniken uit Sri Lanka vinden het doden van een Tamil niet zondig. Koreaanse kloosters hadden eeuwenlang slaven in dienst. In Japan worden 'onaanraakbaren' nog altijd gediscrimineerd. Hoe zijn deze praktijken in boeddhistische landen te rijmen met het beeld van boeddhisme als religie van vrede, geweldloosheid, gelijkheid en verlossing? Die vraag fascineert de Amerikaanse boeddholoog Jonathan Silk. De Leidse hoogleraar ontving voor zijn onderzoeksvorstel 'Buddhism and Social Justice: Doctrine, Ideology and Discrimination in Tension' van NWO de prestigieuze Vici-premie.

sociaal-economische positie van kloosters in premodern Tibet. Andere thema's zijn de situatie rond de burakumin, een Japanse kaste van onaanraakbaren en slavernij in middeleeuwen en vroegmodern Korea.'

Het Boeddhisme en de wetenschap

Silk beschouwt zijn onderzoek vooral als een verbreding want wetenschappelijke bestudering van boeddhistische geschriften staat nog in de kinderschoenen, zowel in het westen als in Azië. 'India is de bakermat van het boeddhisme maar sinds de dertiende eeuw geen boeddhistisch land meer', aldus Silk. 'China kent pas de laatste twintig jaar onderzoek naar Chinees boeddhisme. In Japan wordt sinds de Meiji-periode halverwege de negentiende eeuw wel onderzoek gedaan. In Aziatische landen met een boeddhistische geschiedenis is wel theologische tekststudie verricht, maar dat is iets anders. Kritisch-wetenschappelijke bestudering van boeddhistische teksten is een relatief jong vakgebied. Hier in Leiden beleeft de Encyclopedie van de Islam al haar derde druk. Voor boeddhisme bestaat zoiets helemaal niet.' Silk beschouwt boeddhisme overigens niet als een filosofie, zoals veel westerlingen doen, maar als een sociale en economische realiteit.

Bij de laatste Vici-ronde konden geesteswetenschappers de relevantie aangeven van hun onderzoek voor de samenleving en de industrie. Voorheen hadden alleen technische wetenschappers die mogelijkheid. Het cijfer van deze 'kennisbenuttingsparagraaf' telt alleen mee bij een positieve beïnvloeding van het eindoordeel. Ook Silk benutte deze optie. De analyse van het functioneren van een samenleving is belangrijk. 'Voor de Nederlandse regering is het bijvoorbeeld van belang om inzicht te krijgen in wat de Sri Lankaanse regering motiveert in haar beleid rond de Tamil-kwestie en de rol van boeddhisme in het conflict met deze etnische groep. Wij kijken daarnaar vanuit een geïnformeerde, boeddhistische achtergrond en niet alleen vanuit een sociologische, zoals meestal gebeurt. De huidige situatie in Thailand is vergelijkbaar. Waarschijnlijk heeft de actualiteit van mijn onderzoeksvorstel bijgedragen tot de Vici-honorering.'

Toch heeft Silk zijn twijfels over zo'n paragraaf. 'Iedereen vult die natuurlijk in', meent hij. 'Anders word je toch niet uitverkoren?'

Die indruk krijg je tenminste. Het is moeilijk om de relevantie van onderzoek direct vast te stellen. Niet alleen voor geesteswetenschappers, ook voor bètawetenschappers. Stel dat een wiskundige een aanvraag indient omdat hij een wiskundige waarheid zoekt. So what? Als dat al ooit relevant wordt, kan dat nog heel lang duren. De resultaten van wetenschappelijke ontdekkingen worden jarenlang beschouwd als gewone kennis totdat die kennis ineens blijkt te kunnen worden toegepast, bijvoorbeeld in de zuivere wiskunde en de programmering van computers.'

Tips voor een succesvolle aanvraag

'Ik beschouw dergelijke procedures een beetje als een black box', zegt de hoogleraar. 'Make it exciting! Onderzoeksvorstellen die door de eerste selectie komen, zijn eigenlijk allemaal goed en interessant. Dan moet je het onderscheid gaan maken en zorgen dat de commissie denkt: "wauw!". Je moet je onderwerp ook in een zo breed mogelijke context plaatsen.'

Silk plaatst wel vraagtekens bij het NWO-financieringsmodel. 'Dat gaat uit van een bètawetenschappelijk onderzoeksmodel, waarbij de rol van alle teamleden veel meer is vastgelegd. In de geesteswetenschappen werkt dat niet zo. Ik moet nu bijvoorbeeld op zoek gaan naar een postdoc en drie aio's die een achtergrond in boeddhisme hebben, over cultureel-antropologische en linguïstische vaardigheden beschikken en bovendien een aantal jaar in Leiden willen zitten. Vind die maar zo snel. NWO zou voor geesteswetenschappelijke aanvragen misschien een apart programma kunnen opzetten.'

Silk vindt het belang van NWO voor de Nederlandse onderzoekswereld trouwens een opvallend verschil met de Amerikaanse situatie. 'Het lijkt alsof alleen de tweede geldstroom hier telt. In de Verenigde Staten financieren veel bedrijven en stichtingen onderzoek, zonder inhoudelijke bemoeienis. Ik vraag me af waarom dat in Nederland niet vaker gebeurt.'

De interesse voor het Boeddhisme

Toen Jonathan Silk als twintigjarige uitwisselingsstudent voor het eerst in Japan verbleef, vond hij het shockerend om sigarettenrokkende en alcoholdrinkende monniken te zien. De monniken zelf vonden hun gedrag helemaal niet vreemd want ze waren op dat moment immers niet in het klooster. Silk raakte geïntrigeerd door het boeddhisme en volgde een cursus, waar hij meteen teksten in klassiek Sanskriet voorgeschoteld kreeg. 'Niet echt een goede manier om te beginnen', zegt hij nu. 'Mijn docent, die mij aanraade om in Amerika verder te studeren, dacht mij ook nooit meer terug te zien.' Silk zette echter door en werd expert in Indiaas boeddhisme. Hij spreekt vloeiend Japans en leest klassiek Sanskriet en Pali, Chinees en Tibetaans. Hij ontving diverse prijzen en doceerde onder meer aan UCLA en Yale University.

Het onderzoek

Sinds 2007 is Silk hoogleraar boeddhisme in Leiden. Daar gaat hij zich met zijn Vici-team verder verdiepen in de relatie tussen boeddhistische idealen en sociale rechtvaardigheid. Hoe beschrijven eeuwenoude boeddhistische geschriften een ideale samenleving en hoe definiëren zij begrippen als vrijheid, mensenrechten en sociale rechtvaardigheid? Hoe ziet sociale rechtvaardigheid er in de praktijk uit en hoe is de sociaal-economische relatie tussen religieuze instituten en de samenleving?

'De basis van het onderzoek bestaat vooral uit oude Indiase teksten over zaken als slavernij, kaste en bezit. Zelf onderzoek ik de situatie in het oude, boeddhistische India', vertelt Silk. 'In satellietprojecten bekijken we specifieke situaties. We kijken naar de rol van boeddhisme in de burgeroorlog tussen Singalezen en Tamils in Sri Lanka en naar de

Het interview vanuit het perspectief van de aanvrager

Het interview vanuit het perspectief van de aanvrager

Een interviewsessie valt meestal in twee delen uiteen: een presentatie van het voorstel door de aanvrager en het feitelijke gesprek. Voor elke presentatie gelden enkele gouden regels en die zijn ook hier van toepassing. Het is belangrijk om binnen de beschikbare tijd een afgerond betoog te houden. De commissie wil voldoende tijd voor een gedachtewisseling hebben en daarom zijn commissievoorzitters onverbiddelijk: ze kappen de presentatie af als de aanvrager die niet zelf tijdig afrondt.

Aandachtspunten en handige tips

Het is aan te bevelen om in de presentatie te anticiperen op eventuele kritiekpunten of vragen van de adviseurs, die voor de commissie aanleiding zouden kunnen zijn voor een uitvoeriger discussie. Mochten die er niet zijn, dan kan extra aandacht besteed worden aan aspecten van innovatie of kennisbenutting (indien van toepassing). Bij een zeer complex of technisch onderzoek kan een korte mondelinge samenvatting dienstig zijn, maar dan alleen op hoofdlijnen; de commissieleden kennen immers de aanvraag, de adviezen en het weerwoord al. Uiteraard kan gebruik gemaakt worden van ondersteunende media (Powerpoint, beeld, geluid). Het verdient aanbeveling om te zorgen voor een hand out als back-up, voor het geval zich technische problemen voordoen en een essentiële afbeelding of een belangrijk citaat niet kan worden getoond.

Vragen en antwoorden

Na de presentatie zal de commissie antwoord proberen te krijgen op een aantal vragen die voor haar belangrijk zijn bij het bepalen van de definitieve kwalificatie en de prioritering van de ingediende voorstellen. Hoewel de eerste vragen meestal gesteld worden door het commissielid dat vakinhoudelijk het meest dicht bij de aanvraag staat, stelt hij of zij die vragen *namens* de commissie, die deze in de vergadering voorafgaand aan de interviews in gezamenlijkheid heeft vastgesteld.

Vanzelfsprekend komt het erop aan de vragen zo goed mogelijk te beantwoorden. Dat betekent uiteraard niet persé dat bij voorbaat vaststaat welk antwoord juist is en welk onjuist. Meestal is het de kracht van de argumentatie die dat bepaalt.

Wanneer een vraag niet helder is, kan er ook niet adequaat op geantwoord worden, reden waarom de kandidaat er in zo'n geval goed aan doet om een nadere toelichting te vragen. Wanneer de commissie, al dan niet geïnspireerd door een van de adviezen, een vraag stelt die naar het oordeel van de kandidaat een opvatting weerspiegelt die voortkomt uit een ander wetenschappelijk paradigma of uit een andere benadering, dan doet zij/hij er goed aan om dat op te merken. Dat betekent niet dat de kandidaat de vraag niet hoeft te beantwoorden – zelfs vanuit een andere invalshoek kan immers steekhoudende kritiek worden

Uit de dagelijkse praktijk op het bureau van het NWO-gebied Geesteswetenschappen blijkt dat sommige procedures of beleidskeuzes nadere toelichting behoeven. Andere toelichtingen zijn na te lezen op www.nwo.nl/gw/faq (frequently asked questions).

geformuleerd – maar door zo'n opmerking kan het de commissie duidelijk worden, waarom het antwoord misschien slechts een deel van de kritiek pareert.

Kwaliteit van het onderzoek vs kwaliteit van de presentatie

Aan het einde van het gesprek krijgt de aanvrager de mogelijkheid om zelf nog iets op te merken. Dat kan uiteraard van alles zijn: het uitspreken van een oordeel over de uitgebrachte adviezen of een vlammend pleidooi waarom juist dit onderzoek financiering door NWO verdient.

In toenemende mate worden aanvragers getraind in het geven van presentaties of het voeren van wetenschappelijke debatten. De kwaliteit ervan neemt dan ook duidelijk toe.

En dat is waar de commissie uiteindelijk haar oordeel op baseert: het is niet persé de flitsende presentatie of de beste gesprekstechniek die de commissie overtuigt, wel de kwaliteit van het voorgestelde onderzoek en die van de aanvrager in zijn hoedanigheid van onderzoeker.

In deze rubriek kunnen ook vragen van lezers beantwoord worden. U kunt uw vraag mailen aan geestesoog@nwo.nl.

Toponderzoek in je boekenkast met Experiment NL 3

Voor het derde jaar op rij brengt NWO, samen met het populair wetenschappelijk tijdschrift Quest, het boek Experiment NL uit. Een kloek boek waarin een keur aan belangrijke, boeiende en vernieuwende onderzoeksresultaten uit NWO-projecten gepresenteerd wordt, rijk geïllustreerd en in begrijpelijke taal. Ook dit maal hebben veel geesteswetenschappers meegewerkt; een stuk of twintig artikelen gaan over alfaonderzoek. In het hoofdstuk over religie komt bijvoorbeeld Willy Jansen aan het woord over Mariaverering. Renée van de Vall opent het hoofdstuk over Kunst en in het hoofdstuk Stad beschouwt René Boomkens de opkomst van Global Cities. Het interview met Boomkens zal ook in het augustusnummer van Quest-Magazine gepubliceerd worden. Eind augustus ligt het boek in de winkels.



NWO wil naar de top vijf

Met de motie-Hamer heeft de Tweede Kamer in september het kabinet opgeroepen om Nederland bij de beste vijf kenniseconomieën van de wereld te brengen. Op 29 maart 2010 werd de derde Kennisinvesteringsagenda (KIA) foto gepresenteerd. De KIA-foto laat zien hoe Nederland er voor staat als kennisintensief land. Jaarlijks evalueert de KIA-coalitie alle maatregelen en investeringen voor de hele kennisketen. Van onderwijs en onderzoek tot innovatief ondernemen. NWO is één van de 28 KIA-partners. NWO zet ook de komende jaren fors in op de beste onderzoekers. Gedreven door nieuwsgierigheid verleggen onderzoekers steeds de grenzen van onze kennis en kunde. Ruim baan voor deze gedrevenheid. Dat is een belangrijke voorwaarde voor een stevige kenniseconomie.

Voorlichtingsbezoeken op universiteiten in 2010

Welke subsidies kan ik aanvragen bij NWO? Als ik op interview wordt uitgenodigd, hoe moet ik mij dan voorbereiden? Hoe gaat de beoordeling van mijn aanvraag in zijn werk? Wat kan ik doen met 'kennisbenutting' in mijn aanvraag en in mijn onderzoek? Hoe kan NWO daarbij helpen?

Deze en andere vragen wil NWO Geesteswetenschappen graag beantwoorden tijdens een bezoek aan de geesteswetenschappers op de universiteiten in het najaar en de winter van 2010. Via Geestesoog, de website (www.nwo.nl/gw) en via uw eigen universiteit wordt bekend gemaakt wanneer een bezoek aan uw universiteit wordt gebracht.

Voor meer informatie kunt u ook contact opnemen met drs. Inge Drijfhout-Geijteman (i.drijfhout@nwo.nl).

Programma's

Begrijpelijke Taal

Begrijpelijke taal is een van de nieuwe thematische onderzoeksprogramma's van NWO. Dit zijn programma's die een brug slaan tussen wetenschappelijk vernieuwend onderzoek en maatschappelijke vragen. De maatschappelijke relevantie van deze programma's komt mede tot uitdrukking in de deelname van externe partijen.

In het afgelopen is een plan ontwikkeld voor het opstarten van het onderzoeksprogramma Begrijpelijke Taal. NWO heeft hierin samengewerkt met vijf wetenschappelijke initiatiefnemers – prof. dr. Ted Sanders (Universiteit Utrecht), prof. dr. Wilbert Spooren (Vrije Universiteit Amsterdam), prof. dr. Carel Jansen (Radboud Universiteit Nijmegen), dr. Leo Lentz (Universiteit Utrecht), prof. dr. Claes de Vreese (Universiteit van Amsterdam) – en een grote groep maatschappelijke partners, waaronder de Belastingdienst, CITO, de Consumentenbond, verschillende grote bedrijven en enkele communicatieadviesbureaus. Het programma zal zich richten op de fundamentele en toepassingen van effectieve communicatie.

NWO en het Ministerie voor Binnenlandse Zaken hebben voor dit programma reeds enige fondsen beschikbaar gesteld. Dat maakt het mogelijk nu te starten met twee verkennende studies. De eerste studie behelst een inventarisatie van bestaande fundamentele en toegepaste kennis over begrijpelijkheid en een inventarisatie en evaluatie van de instrumenten die bedoeld zijn om begrijpelijkheid van teksten te meten. De tweede studie is op de toekomst gericht: wat zijn de gevolgen van een verdere digitalisering voor de manier waarop mensen in het dagelijks leven, al dan niet in werksituaties, teksten zoeken en vinden, lezen en begrijpen? En welke instrumenten kunnen ontwikkeld worden om die processen te ondersteunen? Een uitgewerkte beschrijving van deze projecten staat vanaf begin juni op de NWO website voor Begrijpelijke Taal. Daar wordt ook uitgelegd hoe de projecten en personen die deze verkenningen zullen uitvoeren, worden geselecteerd.

Daarnaast wordt momenteel gewerkt aan verdere externe fondsenwerving. Zodra er voldoende additionele fondsen gewonnen zijn, zal NWO een subsidieronde uitschrijven

gericht op de in het programmadocument beschreven onderzoeksvragen. Naar verwachting kan de oproep voor het indienen van onderzoeksvorstellen in de tweede helft van dit jaar gepubliceerd worden. Voor meer informatie over de inhoud van het programma, de programmaorganisatie en het programmadocument, zie www.nwo.nl/begrijpelijketaal. Daar kunt u zich ook opgeven voor de digitale nieuwsbrief.

► Meer informatie: drs. Alice Dijkstra (a.dijkstra@nwo.nl, 070-3440736) of www.nwo.nl/begrijpelijketaal

Symposium Culturele Dynamiek

Op 9 april jl. vond binnen het themaprogramma Culturele Dynamiek een symposium plaats. Doel van de bijeenkomst was een onderlinge kennismaking en het bevorderen van de samenwerking tussen de projecten.



In het ochtendprogramma presenteerden de projectleiders van de recent gehonoreerde projecten hun onderzoek. Het middagprogramma stond geheel in het teken van 'intermedialiteit'. Dr. M.J. Kattenbelt van de Universiteit Utrecht leidde het thema in met een lezing. In zijn lezing stelt dr. Kattenbelt dat het begrip 'intermedialiteit' in verschillende disciplines in verschillende betekenissen wordt gehanteerd, soms in een zeer ruime, soms in een zeer specifieke zin. Hij maakte daarbij een onderscheid tussen concepten als 'multimedialiteit', 'transmedialiteit' en 'intermedialiteit'. Intermedialiteit is in de definitie van dr. Kattenbelt een samenwerking tussen media die zich laat begrijpen als een herdefiniëring van de betreffende media en tevens als een hersensibilisering van de waarneming van de toeschouwer. Tevens bracht hij in zijn lezing het concept 'intermedialiteit' in verband met het concept

'performativiteit' om rekenschap te geven van het feit dat de hedendaagse gemediatiseerde cultuur zich bij uitstek door een aspect van encenering kenmerkt. Vervolgens gingen de uitvoerders van de projecten nader in op de mogelijkheden tot toepassing van het begrip 'intermedialiteit' in hun eigen onderzoeksproject en presenteerden zij de resultaten van hun onderzoek.

► Meer informatie: dr. Lenny Vos (l.vos@nwo.nl, 070-3494280).

Congres The Future of the Religious Past

Op vrijdag 24 september organiseert de programmacommissie van het NWO programma The Future of the Religious Past een eendaags congres met als thema: religieonderzoek en het publieke belang. Sprekers zijn Annelies Moors (Universiteit van Amsterdam), José Casanova (Georgetown University), Kathryn McClymond (Georgia State University), Stef Aupers (Erasmus Universiteit Rotterdam) en Sophie van Bijsterveld (Universiteit van Tilburg). Het congres is niet alleen bestemd voor onderzoekers, maar ook voor bestuurders, beleidsadviseurs en het brede publiek. Locatie: Universiteitstheater van de Universiteit van Amsterdam.

► Meer informatie: Dick Houtman, Erasmus Universiteit Rotterdam (houtman@fsw.eur.nl), Jan Willem van Henten, Universiteit van Amsterdam (j.w.vanhenten@uva.nl) of Marc Linsen, NWO (m.linsen@nwo.nl, 070-3440625).



Open competities

ESF

2010 Call for Proposals for ESF Research Conferences

The European Science Foundation invites individual scientists to submit proposals for high-level research conferences to take place in 2012 within the framework of its Research Conferences Scheme. Individual researchers (bases at a university/institute in a ESF member organisation country) may apply for a grant to organise a conference consisting of 90 to 150 participants with a duration of four or five days.

In 2012, the ESF will fund Research Conferences in the following scientific domains:

- Biology+: Biology at the Interface with Other Science Disciplines (up to 5 conferences)
- Physics/Biophysics and Environmental Sciences (up to 5 conferences)
- Social Sciences and Humanities (up to 4 conferences)

- ▶ Deadline: 15 September, 2010
- ▶ More information: drs. Rosemary van Kempen (r.vankempen@nwo.nl, 070-3440862) or www.esf.org/activities/conferences

2010 Call voor ESF Research Networking Programmes

Tot 14 oktober a.s. kunnen bij de ESF aanvragen ingediend worden voor Research Networking Programmes : '*networking activities bringing together nationally funded research activities for four to five years, to address major scientific issues or science-driven topics of research infrastructure at the European level with the aim of advancing the frontiers of science*'.

- ▶ Deadline: 14 October, 2010
- ▶ Meer informatie: drs. Rosemary van Kempen (r.vankempen@nwo.nl, 070-3440862) of www.esf.org/activities/research-networking-programmes/2007-call-for-proposals.html

Investerings

NWO kent een tweetal investeringsprogramma's, te weten:

1. NWO-groot

Het programma is bedoeld voor investeringen met een aanschafprijs van meer dan K€ 900. Aanvragen voor deze tweejaarlijkse ronde kunnen in september 2011 rechtstreeks bij het Algemeen Bestuur van NWO worden ingediend.

2. Middelgroot Geesteswetenschappen

De investeringsvorm Middelgroot voor het gebied Geesteswetenschappen bestaat uit aanvragen voor een Startsubsidie en voor een Middelgrote investering. Beide aanvraagtypen staan open voor onderzoekers aan Nederlandse universiteiten en paraversitaire instituten, of wetenschappelijke bibliotheken en informatieverzorgende wetenschappelijke instellingen.

De Middelgrote subsidie (grootte tussen K€ 300 en K€ 900) dient door tenminste twee aanvragers elk afkomstig van een andere universiteit gedragen te worden en is bedoeld voor onderzoeksvraaggestuurde aanvragen voor een infrastructurele faciliteit waarmee de nationale kennisinfrastructuur wordt versterkt. In het voorstel dienen de aanvragers expliciet en nauwkeurig aan te geven voor de beantwoording van welke onderzoeksvragen de voorgestelde infrastructurele voorziening noodzakelijk is en waarom. Aanvragen voor een Startsubsidie moeten gezamenlijk worden ingediend door drie aanvragers elk afkomstig van een andere universiteit en zijn bedoeld om samenwerking tussen die drie partijen tot stand te brengen met als oogmerk het formuleren en indienen van een aanvraag voor Investerings NWO-Groot of een internationale subsidieaanvraag.

- ▶ Deadline: 1 september 2010
- ▶ Voor meer informatie: drs. Rosemary van Kempen (r.vankempen@nwo.nl, 070-3440862) of raadpleeg de website www.nwo.nl/gw/investerings

Toekenningen

EUROCORES

De ESF heeft de voorstellen beoordeeld die ingediend zijn in het kader van het EUROCORES programma European Comparisons in Regional Cohesion, Dynamics and Expressions (EuroCORECODE).

De Nederlandse onderzoekers van twee van de hoogst geprioriteerde onderzoeksteams worden door NWO gesubsidieerd. Het betreft:

– Prof. dr. D.E.H de Boer (RUG), *Cuius Regio: an Analysis of the Cohesive and Disruptive Forces Destining the Attachment of Groups of Persons to and the Cohesion within Regions as a Historical Phenomenon*

This project aims at a synthesizing analysis of a group of regions, representing a morphological, typological and historical variety of territorial entities, which will allow a comparison of the cohesive and disruptive dynamics of regions over a period of about 7 centuries.

The approach of the research is historical while the methodologies and topics are derived from – and touch upon – different disciplines. By questioning the regions with the same set of ‘key-elements’ and by concentrating the comparison through a combination of ‘benchmark-moments’ and ‘formative periods’, understanding will be gained of the relative importance of the factors involved in regional cohesion and identification processes.

The project develops a new standard for regional historical research, and increases the relevance of the outcome of this research to other scholars and fields of interest. The ambition is to combine thorough historical research with theoretical insights about regional formation processes. The selected regions are spread over Europe and differ in size, social and ethnic composition, geographical position and geophysical disposition. The project follows the development of the regions from the 12th century when regional clustering becomes apparent, through its maturing and its interaction with the (mainly) supra regional state, until the end of the Ancien Régime. On top of this, it evaluates the ways in which over the last two centuries – roughly since the Congress of Vienna (1815) – these regions acquired

new meaning. It will build upon existing regional studies, apply a common methodological framework, and add fundamental analysis of (unedited) primary sources to lead to a better understanding of regional cohesion and dynamics. Deliverables will concern both scholarly publications and dissemination among non-scholars.

– Dr. M. van der Velde (RU), *Unfamiliarity as Signs of European Times: Scrutinizing Historical Representations of Otherness and Contemporary Daily Practices in Border Regions*

Het begrip ‘unfamiliarity’ wordt in veel studies over grenzen en grensregio’s gebruikt om grensoverschrijdende (im)mobiliteit theoretisch en filosofisch te begrijpen. Tot nu toe is er echter nog geen gedetailleerde en uitgebreide empirische analyse van het concept beschikbaar, vooral waar het gaat om een internationaal comparatief raamwerk. Dit project heeft nadrukkelijk tot doel dit gat te vullen. Centraal in dit project staat het concept van de zogenaamde ‘bandwidth of unfamiliarity’. Hiermee wordt geprobeerd om een empirisch gefundeerde en rijkere verklaring te vinden voor grensoverschrijdende (im)mobiliteit in de EU, waarbij met name gefocust wordt op de dynamische wisselwerking tussen ‘rationele’ en ‘emotionele’ verschillen tussen plaatsen aan de beide kanten van de grens.

Investerings NWO-groot

Op 12 mei jl. heeft het Algemeen Bestuur een besluit benomen over de voorstellen die ingediend zijn in het kader van het programma Investerings NWO-groot. Twee ervan liggen op het terrein van de geesteswetenschappen. Het betreft:

– Prof. dr. H. A. Bennis (Meertens Instituut), *Language Portal Dutch / Frisian*
Het project Taalportaal richt zich op het ontwerp, de ontwikkeling en de implementatie van een virtueel taal instituut, een digitale gedistribueerde bron van kennis over de grammaticale eigenschappen van het Nederlands en het Fries. Het Meertens Instituut treedt op als hoofdaanvrager, in samenwerking met de Universiteit Leiden, de Fryske Akademy en het Instituut voor Nederlandse Lexicologie.

Het Nederlands, de moedertaal van zo’n twintig miljoen mensen, en het Fries zijn niet alleen belangrijk als cultuurtaal maar ook als object van onderzoek: met name het onderzoek naar de grammatica van Nederlands is van doorslaggevende invloed geweest op allerlei aspecten van de taalkundige theorievorming. Het Taalportaal zal een zo compleet mogelijk beeld geven van de klankstructuur, de woordstructuur en de zinsstructuur van het Nederlands en het Fries. Technisch heeft het Taalportaal de vorm van een complexe XML-databank, die via een webbrowser geraadpleegd kan worden. Gedacht wordt aan een wikipedia-achtige omgeving met dit verschil dat de anarchie van Wikipedia en vergelijkbare projecten vermeden wordt, doordat alleen geautoriseerde deskundigen de teksten zullen mogen bewerken. Door maximale integratie en uitputtende dwarsverwijzingen zullen de scheidslijnen tussen de traditioneel onderscheiden taalkundige deelgebieden zo goed als onzichtbaar worden: een vraag over overgangelijke werkwoorden zal niet alleen syntactische informatie bieden, maar ook morfologische en fonologische. Een geïntegreerd Taalportaal zoals voorzien in deze aanvraag bestaat nog voor geen enkele taal ter wereld. Toch is het in principe gemakkelijk haalbaar, omdat het gaat om (voor een belangrijk deel) bestaande kennis die volgens in de praktijk beproefde methodes wordt gedigitaliseerd, geïntegreerd en toegankelijk gemaakt.

– Prof. dr. J.L. van Zanden (UU), *CLIO-INFRA Research Infrastructure for the Study of Global Inequality*
Global inequality is one of the key problems of the contemporary world. Some countries have become quite rich in the relatively recent past, others have remained poor. New theoretical insights in economics, such as new institutional economics, new economic geography and new growth theory, as well as the rise of global economic and labour history, mean that these processes can and should be studied on a world scale. These issues can only be tackled on the basis of global data sets for analysing patterns of economic performance and their causes. These global data sets are lacking. Moreover, the data that are available are not always based on state-of-the-art information on the countries and regions involved. This makes

the data at times unreliable, and even misleading. To address this situation, economic and social historians must come together to gather and share knowledge, in order to create reliable global data sets of the most relevant indicators of economic performance and its causes. This knowledge needs to be pooled and sharing protocols have to be set. To develop this collaboration, we will draw on the expertise in collaboratories of the International Institute of Social History (IISH) and other organisations (VKS, DANS, UU). Teams of scholars working on different regions and/or time periods will come together to share their expertise to construct the necessary global data sets. This way of working, called a collaboratory, plays an important role in CLIO-INFRA. It will ensure that the most urgently-needed data sets on global inequality in the period after 1500 are produced and made accessible.

CLIO-INFRA is a cooperation between four Dutch institutes with ample experience and expertise in this field, and two partners from abroad. It brings together a number of specialised collaboratories organised by different partners on key topics: GDP (Gross Domestic Product) and its components: University of Groningen; Institutions, Quality of Life, Geography and Environment, and Inequality Indicators: Utrecht University; Global Labour Relations, Wages and Prices, and Demography and Gender: IISH; Human capital formation: University of Debrecen; Standard of Living: University of Tübingen. These pooled resources form data sets that are accessible via a central portal, hosted by IISH. The portal and archiving of the data are provided by DANS. The portal also provides visualisation tools to explore the pooled data. On the basis of software from StatPlanet and Gapminder, visualisation of the data will provide a means of exploration and dissemination. The unique global data sets will enable new opportunities for data analysis and the testing of hypotheses from new economic theories. CLIO-INFRA will greatly enhance our understanding of the origins, causes and character of the process of global inequality.

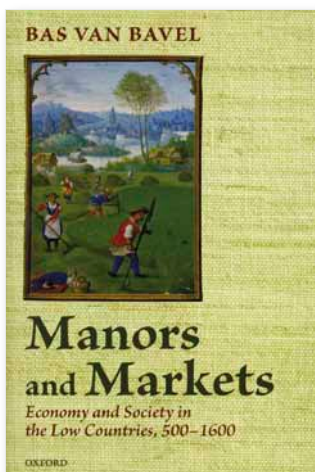
.....

Vervangingssubsidie geesteswetenschappen

Het gebied Geesteswetenschappen heeft in april 2010 de volgende voorstellen voor een Vervangingssubsidie gehonoreerd:

- Prof. dr. H. Beukers (UL) t.b.v. drs. A.C. Balsem, *The History of the Library of Isaac Vossius*.
- Prof. dr. A.P.M.H. Lardinois (RU) t.b.v. drs. M. de Vos, *Nothing but Love. Gender and the Canonization of Women Poets in Ancient Greece*.
- Prof. dr. ir. P.P.C.C. Verbeek (UT) t.b.v. drs. K. Waelbers, *Accepting Responsibility for the Social Role of Technologies*.

Deze rubriek toont een selectie van publicaties die voortgekomen zijn uit programma's en projecten (mede) gefinancierd door het NWO-gebied Geesteswetenschappen.



Manors and Markets

De Nederlanden vertoonden in de Middeleeuwen een grote verscheidenheid aan regio's, in totaal een twintigtal, met elk heel uiteenlopende karakteristieken qua maatschappelijke en economische organisatie. Het boek *Manors and Markets* volgt de ontwikkeling van deze regio's over de hele lange termijn, vanaf het einde van de Romeinse tijd tot het begin van de Moderne Tijd. Sommige van deze regio's vertoonden op bepaalde momenten een sterke economische dynamiek, maar vielen daarna weer terug, om te worden ingehaald door andere. Achtereenvolgens zien we als koplopers in economische ontwikkeling het gebied van Maas en Rijn in de vroege Middeleeuwen, Vlaanderen in de volle Middeleeuwen en Holland in de late Middeleeuwen.

Dit boek analyseert deze ontwikkelingen en biedt een verklaring. Deze is te vinden in de sociaal-institutionele inrichting van de verschillende regio's. Een goedwerkend systeem van uitwisseling van goederen, grond, arbeid en kapitaal, dat dynamiek en flexibiliteit verschaft, is daarin cruciaal. Maar de inrichting van zulke systemen kan sterk verschillen en vervolgens uiteenlopende effecten hebben, positief maar ook negatief. Het effect blijkt met name positief te zijn wanneer binnen een gebied de verschillende maatschappelijke groepen elkaar in evenwicht houden, waardoor de regels van uitwisseling aan alle belangen ten goede komen en zich niet lenen voor rent-seeking of private belangen die publieke belangen overschaduwden. Dit maatschappelijk evenwicht is te vinden in bezitsverdeling (met name de verdeling van grondbezit) en toegang tot politieke macht. Deze lange termijnanalyse van de Nederlanden in de periode 500-1600 heeft ook inzichten te bieden die relevant zijn voor de wereld nu. Voor dit onderzoek is er een Vici-subsidie verstrekt.

■ Bavel, Bas van, *Tekst Manors and Markets: Economy and Society in the Low Countries 500-1600*. Oxford University Press, 2010, ISBN 978-0-19-927866-4

Kants Philosophie der Natur

De natuurfilosofie van Immanuel Kant behoort niet tot de centrale onderdelen van de hedendaagse Kant-Studies. Op zich is dat vreemd. Immers heeft Kant zich gedurende zijn gehele leven intensief met de natuurfilosofie bezig gehouden. Men kan zelfs zeggen dat de filosofie van de natuur de rode draad is door zijn gehele werk. De kritische filosofie, vooral van de *Kritik der reinen Vernunft* (1781) en van de *Kritik der Urtheilskraft* (1790) houden zich bezig met de fundamentele wijsgerige problemen die moeten zijn opgelost voordat kan worden begonnen aan de natuurfilosofie die een metafysische fundering van de principes van Newtons fysica levert. Ook het laatste werk dat Kant plande had de natuurfilosofie tot onderwerp. De manuscripten hiervan zijn tegenwoordig bekend onder de titel 'opus postumum'. De bijdragen in deze bundel van vooraanstaande Kant-kenners en natuurfilosofen plaatsen Kants natuurfilosofie in de context van haar eigen ontwikkelingsgeschiedenis tot en met – wat tot nu toe nauwelijks is gebeurd – het 'opus postumum'. Tevens plaatsen zij Kants natuurfilosofie in de context van haar historische ontwikkeling in de late 18de en vroege 19de eeuw.

Ook is verschenen een eerste moderne editie van Karl Leonhard Reinhold, *Versuch einer neuen Theorie des menschlichen Vorstellungsvermögens* (1789). De uitvoerige inleiding en aantekeningen bij de tekst tonen het centrale belang van Reinhold als intermediair tussen de filosofie van Kant en die van het Duitse idealisme.

Beide boeken zijn tot stand gekomen in het kader van een Vidi-subsidie over de wijsgerige nalatenschap van Immanuel Kant, het zgn. 'Opus postumum'.

■ Onnasch, Ernst-Otto, *Kants Philosophie der Natur. Ihre Entwicklung im 'Opus postumum' und ihre Wirkung*. De Gruyter Verlag, Berlin-New York, 2009, ISBN 978-3-11-020712-5

Vorbij het kerkgebouw

Dit boek verkent de actuele positie van de rituele ruimte. Startpunt is het thans gevoerde gesprek over de positie van kerkgebouwen in de West-Europese cultuur. Inzet is dat dat gesprek en de feitelijke omgang met kerkgebouwen in de praktijk een beperkte visie op rituele en sacrale ruimte kent; een visie die voorbijgaat aan de actuele plaats van ritualiteit en religie, religiositeit en sacraliteit in onze samenleving en cultuur. Het is tijd voor een ander perspectief dat recht doet aan een ander sacraal domein. Deze studie 'gaat voorbij' aan het kerkgebouw. Ze beziet het bredere culturele milieu, en dat alles omwille van een nieuwe situering van het kerkgebouw. In het boek wordt een omtrekkende beweging gemaakt. Eerst komen in de context van een panorama van actuele rituele en religieuze dynamiek de positie van het kerkgebouw en de discussies rond herbesteding en sluiting aan de orde. Vervolgens wordt het kerkgebouw gesitueerd in een brede context van 'andere plekken'. In beeld komen verrassende domeinen van 'sacraal-religieuze' presentie: plekken waar doden worden herdacht, theater, museum, de wereld van het erfgoed, toeristische attracties, natuur, bedevaart, sport. In die verkenningen ontdekken we de contouren van een ander sacraal domein als ruimte voor het spel van ritueel en religie. Het boek hoort bij het NWO thema Cultureel Erfgoed en is het resultaat van een onderzoeksproject in het NWO programma The Future of the Religious Past.

- Post, Paul, *Vorbij het kerkgebouw: de speelruimte van een ander sacraal domein*. Uitgeverij Abdi van Berne, Heeswijk, 2010, ISBN 978-90-8972-016-0

Over grenzen

De internationale kredietcrisis van 2008 heeft het functioneren van de markteconomie in Nederland opnieuw op de agenda geplaatst. Welke systeem is economisch het effectiefst en sociaal het meest verantwoord? Wie beslist over de toekomst van ondernemingen die voor de hele samenleving van belang zijn? Maakt het voor Nederland uit of bedrijven in Nederlandse of buitenlandse handen zijn? Wat is de invloed van internationaal opererende ondernemingen op de Nederlandse markteconomie, nu en in het verleden?

In *Over grenzen* hanteren Keetie Sluyterman en Ben Wubs een langetermijnperspectief. Ze kijken naar de wisselwerking van multinationale ondernemingen en de nationale organisatie van het bedrijfsleven van het eind van 19de tot het begin van de 21ste eeuw. Door zorgvuldig gekozen voorbeelden wordt behalve de grote lijn ook het beleid van individuele ondernemingen in beeld gebracht. Nederlandse multinationals als Shell, Philips en ABN AMRO komen aan bod, maar ook buitenlandse multinationals in Nederland, zoals Siemens, Dow Chemical en Sara Lee. Dit boek biedt een levendig overzicht van wederzijdse beïnvloeding en aanpassing in de Nederlandse markteconomie.

Over grenzen is het tweede deel in de reeks *Bedrijfsleven in Nederland in de Twintigste Eeuw* (BINT). Deze reeks belicht de geschiedenis van het Nederlandse bedrijfsleven gedurende de twintigste eeuw in zeven thema's: ondernemers, internationalisering, concentratie en concurrentie, bedrijfsleven en overheid, innovatie en kennisinfrastructuur, menselijk kapitaal en *corporate governance*. Dit boek is het resultaat van een NWO subsidie in het kader van de Vrije Competitie.

- Sluyterman, Keetie en Wubs, Ben, *Over de grenzen. Multinationals en de Nederlandse markteconomie*. Uitgeverij Boom, Amsterdam, 2009, ISBN 978-90-85067-12-2



Agenda

Congres The Future of the Religious Past

Op vrijdag 24 september 2010 organiseert de programmacommissie van het NWO programma The Future of the Religious Past een eendaags congres met als thema: religieonderzoek en het publieke belang.

NWO-Geesteswetenschappen
Laan van Nieuw Oost Indië 300
Postbus 93425
2509 AK Den Haag
Telefoon 070-3440818
gbg@nwo.nl
www.nwo.nl/gw

Deadlines

Investerings Groot en Middelgroot

Deadline: 1 september 2010

ESF

2010 Call for Proposals for ESF Research Conferences

Deadline: 15 September 2010

2010 Call voor ESF Research Networking Programmes

Open: 1 juli 2010

Deadline: 14 oktober 2010

